

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Hromadné žaloby - komentář k uveřejnění paragrafového znění

Ministerstvo spravedlnosti ČR (dále jen „ministerstvo spravedlnosti“) zveřejnilo návrh paragrafového znění zákona o hromadných žalobách. Stalo se tak téměř rok poté, co bylo zavedení obecné kolektivní žaloby do českého právního řádu schváleno vládou. Poté, co byl loni záměr ministerstva spravedlnosti představen široké veřejnosti, vyvolal velmi rychle mezi odborníky velký ohlas. Koneckonců se nelze divit, když jde o institut, který do českého procesního práva vnáší malou revoluci.

Hromadná žaloba je ve svém záměru užitečným nástrojem, její české provedení ovšem vykazuje v podmínkách českého procesního i hmotného práva řadu rizik a problémů. Na ty nejviditelnější z nich upozornili odborníci, kteří se sešli minulý listopad na sympoziu v pražském Karolinu v rámci Pražského právního podzimu. Po představení odborné připomínky v paragrafovém znění je všem zřejmé, že jejich připomínky nebyly téměř vůbec vyslyšeny.

Většina nevyzkoušených a pochybností budících institutů, které má hromadné řízení přinést, totiž zůstala i v paragrafovém znění. Mezi ty, které vzbuzují největší obavy, patří zejména tyto:

- **Chybějící nástroje účinně zamezující zneužívání hromadné žaloby**

Zkušenosti s hromadnými žalobami ze zahraničí ukazují, že bývají často nástrojem konkurenčního boje. Ať už je cílem reputační poškození konkurenta, ochromení jeho podnikání zdoluhavým soudním bojem nebo snaha obstatat si prostřednictvím hromadného řízení přístup k citlivým údajům a know-how. Návrh zákona sice obecně zakazuje zneužití hromadné žaloby k poškozování konkurentů. Skutečně efektivní nástroje ochrany žalovaných ale neposkytuje.

- **Nedostatečné garance v osobách „hromadných žalobců“ (správci skupiny)**

S ohledem na klíčovou úlohu správce skupiny v hromadném řízení jde o osobu, jejíž odborné i mravní kvality budou skutečnou zárukou řádného využívání hromadných žalob i průběhu hromadného řízení. Na osobu správce by proto měly být kladeny vysoké odborné, ekonomické, mravní i odpovědnostní požadavky. Podmínky, které návrh zákona pro výkon funkce správce vyžaduje, jsou však zcela minimální a naprosto nesrovnatelné např. s požadavky na advokáty či insolvenční správce. Nejsou žádnou zárukou ani pro žalované, ani pro zastupované poškozené.

- **Odhlašovací princip (opt-out)**

Preference odhlašovacího principu prakticky povede k tomu, že v soudním řízení budou projednávány abstraktní nároky a rozhodováno o náhradě škody v přibližné výši náležející osobám, které o to ani nebudou mít zájem, či se o tom dokonce ani nedozví. Jde o umělé navyšování počtu žalobců a škody, kterou má žalovaný zaplatit, v podstatě primárně jako v civilním právu naprosto nevhodné trestání žalovaných. A je s ním spojeno více organizačních obtíží i větší riziko zneužití ze strany konkurence než v případě principu přihlašovacího.

• Široká aplikovatelnost hromadné žaloby a organizační nepřipravenost justice

Návrh zákona zcela opomíjí nutnost zajistit technicko-organizační a personální připravenost justiční soustavy. Hromadné řízení přinese nový typ řízení, který bude kapacitně velmi náročný. Nebude-li hromadné řízení při své široké aplikovatelnosti dostatečně personálně, technicky a organizačně zajištěno, povede to k nepřiměřené délce řízení, a tím k nevykonalnosti práva a zhoršování důvěry lidí v justici. Do toho rovněž vstupuje nejasná koncepce nového českého procesního práva, která následně může způsobit vzájemnou neadaptabilitu nového individuálního a hromadného řízení.

I ve vztahu k paragrafovému znění tak přetrvávají zásadní koncepční připomínky. Dá se proto čekat, že legislativní proces bude náročný, dlouhý a bouřlivý a podoba hromadné žaloby dozná ještě zásadní proměny.

Mgr. Kateřina Šveřepová,
vedoucí advokátka

CÍSAŘ, ČEŠKA, SMUTNÝ s.r.o., advokátní kancelář

CITY TOWER
Hvězdova 1716/2b
140 00 Praha 4

Tel.: +420 224 827 884
Fax: +420 224 827 879
e-mail: ak@akccs.cz

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Praktické dopady tzv. flexi novely zákoníku práce na běh a délku výpovědní doby](#)
- [Podnikatel podle formy v aktuální judikatuře Nejvyššího soudu](#)
- [Postoupení pohledávek na výživné](#)
- [V čem Nejvyšší soud selhává a proč by mu to advokáti měli říct](#)
- [Legalizace podpisu osoby, která nemůže číst nebo psát](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 16.: Náhrada škody ve stavebnictví](#)
- [Koncernové řízení kybernetické bezpečnosti - I. část](#)
- [Ochrana oznamovatelů - reflexe zkušeností ohledně příslušné osoby](#)
- [K nákladům exekuce při soudním prodeji zástavy](#)
- [Limity rozhodování ve společenství vlastníků jednotek: výbor vs. shromáždění](#)
- [Klamavá reklama](#)